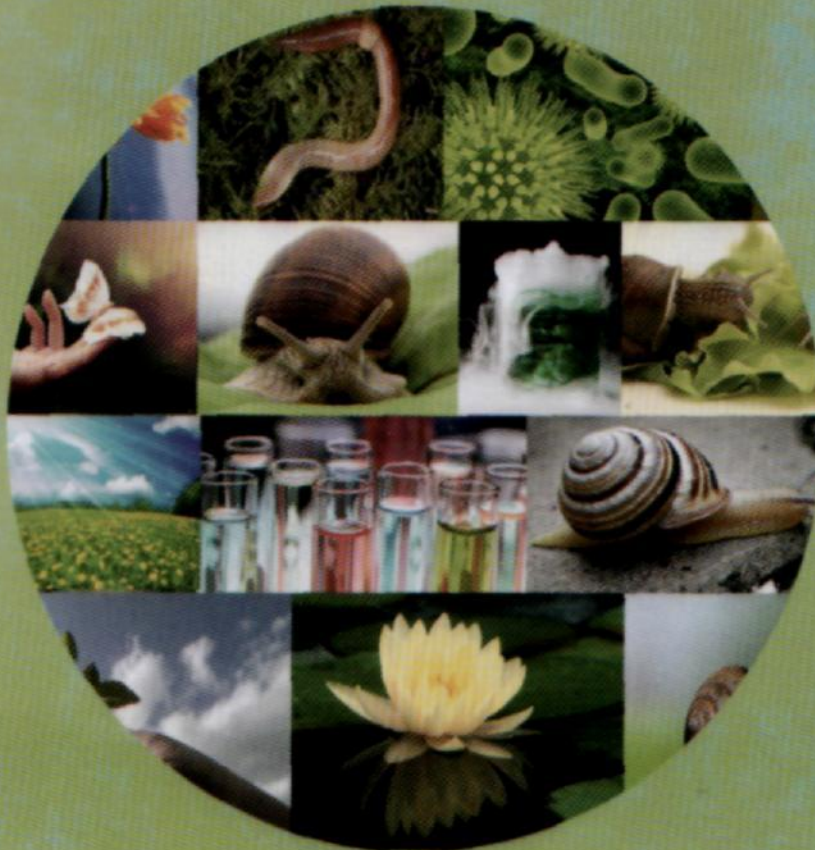

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Інститут зоології НАН України
Інститут гідробіології НАН України
Українське наукове товариство паразитологів
Гідроекологічне товариство України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Житомирський національний агроекологічний університет

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

БІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ – 2016

Житомир - 2016

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Інститут зоології НАН України
Інститут гідробіології НАН України
Українське наукове товариство паразитологів
Гідроекологічне товариство України
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Житомирський національний агроекологічний університет

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

БІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ – 2016

Житомир - 2016
ІП "Рута"

УДК 796:504

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ВИМІРУ «НОРМИ» З
ФІЗИЧНОГОВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ**

Г.П. Грибан , О.В. Ободзінська

*Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика
Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна*

*Житомирський національний агроекологічний університет, Старий бульвар, 7,
Житомир, 10008, Україна*

В сучасній психолого-педагогічній літературі зустрічається достатньо значний обсяг інформації щодо формування концептуальних засад розвитку особистості, в першу чергу, необхідно виділити проблеми, що спрямовані на розробку засобів, методів та форм

педагогічного впливу, які забезпечують цілісність системи навчання і виховання, яка не завжди має об'єктивні оцінки виміру ефективності свого функціонування.

Паралельно із занепадом і відродженням фізичного виховання у вищих навчальних закладах України йшов неперервний процес розвитку теоретико-методичних, психолого-педагогічних, фізіолого-гігієнічних і валеологічних засад фізичного виховання як вузівської дисципліни. При цьому теоретичні та методологічні розробки українських учених у галузі фізичного виховання і спорту не поступалися досягненням зарубіжних науковців. З'явилася велика кількість спеціальної літератури (в основному перекладної) і журналів, які розкривали проблеми рухової активності, оздоровчої індустрії, вказували на перспективні шляхи кардинальної перебудови системи фізичного виховання, приведення її у відповідність до реальних потреб людини. Проте цей процес перебігав стихійно, поза системою державного регулювання розвитку галузі фізичної культури і системи вищої освіти [2]. У 2015 році Міністерство освіти і науки України взагалі намагалося ліквідувати навчальну дисципліну «Фізичне виховання» як обов'язкову в вищих навчальних закладах.

Вивчення психолого-педагогічних аспектів таких глобальних проблем, як навчання, особистість, діяльність, розвиток, регуляція, саморегуляція тощо, найчастіше і найбільш драматично стикається з необхідністю виявити, висвітлити глибинні причини та рушії психічного функціонування, а, отже, «зануритися» в індивідуальне та унікальне. Тому кожен викладач часто стикається з тим, що студентів неможливо реально допомогти, кваліфіковано і якісно, використовуючи одні й ті самі засоби, застосовуючи один певний метод - майже жодна реальна навчальна проблема не лягає точно в рамки якогось одного підходу. З іншого боку, кожен викладач знає з досвіду, що в роботі слід дотримуватися певної лінії, вчити студента за певною схемою [3].

Спроба структурувати з психологічної точки зору процес фізичного виховання і поведінку особистостей найчастіше здійснюється через поняття «норма». Проблема норми у психологічній літературі постає принаймні у трьох аспектах: норма як предмет дослідження; норма та співвідносні з нею поняття в контексті самого процесу наукового дослідження, тобто як момент самосвідомості, та норма як поняття правил професійної поведінки. За даними Г.В. Куценка [3], в основу дослідження норми покладені такі основні смислові поняття: 1) норма як норматив, тобто еталон (ідеал, взірць): набір конкретних параметрів діяльності, поведінки, рис тощо; 2) норма як імператив, тобто акцентування моменту обов'язковості виконання, дотримання певних умов, порушення норми передбачає відповідні санкції; 3) статистичний аспект норми, що реалізується через побудову варіаційного ряду - «вихід» даного явища за межі «інтервалу нормальності» не інтерпретується як порушення правил і не передбачає санкцій; 4) наступне значення - це «фізіологічна норма», тобто дистинкція «норма-патологія», яка найчастіше базується на статистичному уявленні («поведінка, що відхиляється»); 5) концепт норми як вказівки на умови, за яких здійснюється певна діяльність чи виявляються певні властивості. Концепт норми тісно пов'язаний з поділом явищ на «хороші» чи «погані».

У фізичному вихованні студентів практикуються нормативні способи кількісної оцінки результатів поставлених завдань. Терміни «норма», «норматив» визначають певну міру (величину), прийняту за уніфікований показник того, що повинно бути досягнуте в результаті діяльності [1, 2]. Сукупність норм - це послідовні сходинки до досягнення результатів, від початкового до граничного. Якщо норми відповідають можливостям студентів та умовам їх реалізації, то слугують найкращим орієнтиром на шляху до мети. Норми мають і контрольно-оціночне значення: за їх виконанням або невиконанням можна міркувати про те, як реалізуються поставлені завдання; про ефективність застосовуваних у фізичному вихованні засобів і методів; про те, наскільки засоби, що застосовуються, можуть впливати на динаміку фізичного розвитку і фізичної підготовленості студентів.

Викладені положення дають можливість вивчати певні явища, починаючи розглядати їх з найбільш розвиненої, класичної форми («норми-еталона»), а вже після накопичення певного масиву знань можна розгалужувати пошуки у бік встановлення закономірностей у конкретній

сфері діяльності, зокрема в фізичному вихованні, а саме: розвитку фізичних якостей, загальної фізичної підготовленості, рухової активності, спортивного результату тощо.

Література:

1. Годик М. А. Система общеевропейских тестов для оценки физического состояния человека / М. А. Годик, В. К. Бальсевич, В. Н. Тимошкин // Теория и практика физической культуры, 1994.-№5, 6.-С. 24-32.
2. Грибан Г.П. Соціальні та духовні виміри особистості студента у фізичному вихованні та спорті / Г. П. Грибан // Спортивний вісник Придністров'я: наук.-теорет. журнал Дніпропетровського держ. ін.-ту фіз. кул. і спорту, 2007. - № 2-3. - С. 78-81.
3. Куценко Г. В. Норма і нормативний підхід У психологічному дослідженні / Г. В. Куценко // Духовність і художньо-естетична культура. Аналітичні розробки, пропозиції наукових та практичних керівників: міжвід. наук. зб. - К.: НДІ «Проблем людини», 2000. - Т. 17. - С. 177-181.

